

Aan de leden

Datum

23 juli 2024

Ons kenmerk

U202400399

Lbr. 24/031

Telefoon

070-373 83 93

Bijlage(n)

2

Onderwerp

Nieuwe model Verordening werkzaamheden
telecommunicatiekabels

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Aanleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. In verband hiermee moeten gemeenten bepaalde verordeningen aanpassen. Om gemeenten daarin te ondersteunen, stelt de VNG handreikingen op. Een van die handreikingen heeft betrekking op de model Verordening werkzaamheden kabels en leidingen 2013. Deze handreiking is hier te vinden:

<https://vng.nl/nieuws/handreiking-verordening-kabels-en-leidingen-en-omgevingsplan>.

In de handreiking wordt uitgelegd dat de model Verordening werkzaamheden kabels en leidingen 2013 regels bevat over de melding of vergunning die verplicht is voor het aanleggen, in stand houden en opruimen van kabels en leidingen in openbare gronden. Voor zover deze regels betrekking hebben op **andere kabels en leidingen dan telecommunicatiekabels**, betreft dit activiteiten die de fysieke leefomgeving wijzigen. Dit betekent dat deze bepalingen een plek moeten krijgen in het omgevingsplan.

De regels uit de model Verordening werkzaamheden kabels en leidingen 2013 die betrekking hebben op **telecommunicatiekabels** kunnen op grond van artikel 1.4 van de Omgevingswet geen plaats krijgen in het omgevingsplan. Dit omdat de Telecommunicatiewet en de daarop gebaseerde verordening in een uitputtende regeling voorzien voor de belangen die de Telecommunicatiewet beoogd te beschermen. Zie voor een uitgebreidere toelichting de hiervoor genoemde handreiking.

Voorbeeldregels omgevingsplan en nieuwe modelverordening

Wat betreft **andere kabels en leidingen dan telecommunicatiekabels** kunnen gemeenten de overgangsperiode, die loopt tot 1 januari 2032, benutten om hun verordening aan te passen en de regels hierover in het omgevingsplan op te nemen. Om gemeenten hierin te faciliteren heeft de VNG staalkaarten ontwikkeld. Dat zijn algemene voorbeeldregels voor het omgevingsplan en die

zijn hier te vinden: <https://vng.nl/artikelen/staalkaarten-omgevingsplan>. Die staalkaarten kunnen gemeenten ter inspiratie gebruiken om de regels over andere kabels en leidingen dan telecommunicatiekabels een plaats te geven in hun omgevingsplan.

Wat betreft **telecommunicatiekabels** heeft de VNG een nieuwe modelverordening opgesteld: de model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 inclusief toelichting. Als de regels over andere kabels en leidingen dan telecommunicatiekabels in het omgevingsplan zijn opgenomen, kunnen gemeenten de bestaande verordening werkzaamheden kabels en leidingen intrekken en aan de hand van bijgaand model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 een nieuwe verordening vaststellen.

De nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 richt zich volledig op de melding die verplicht is voor het aanleggen, in stand houden en opruimen van telecommunicatiekabels in openbare gronden. Daarbij is bovendien voorzien in een grondslag om nadere regels over telecommunicatiekabels vast te stellen. Gemeenten kunnen de specifieke gemeentelijke regels die betrekking hebben op telecommunicatiekabels, die nu bijvoorbeeld zijn vastgelegd in handboeken, dus blijven hanteren en in deze model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 inpassen. Het model gaat vergezeld van een implementatiehandleiding waarin is toegelicht welke keuzes gemeenten bij het vaststellen van de verordening kunnen maken.

Voor nu is volstaan met de wijzigingen die uit de Omgevingswet voortvloeien. De modelverordening zal in de loop van 2025 worden aangepast aan de Gigabit Infrastructuur Verordening die op 11 mei 2024 is aangenomen. Deze Europese verordening treedt half november 2025 in werking en is gericht op het verlagen van de kosten en het versnellen van de implementatie van gigabitnetwerken.

Bijlagen

Deze ledenbrief bevat 2 bijlagen:

Bijlage 1. Model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 inclusief toelichting

Bijlage 2. Implementatiehandleiding model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels

Informatie

De geconsolideerde teksten van de VNG-modellen (met de bijbehorende toelichtingen) zijn te raadplegen via Kennisbank Decentrale Regelgeving (www.decentraleregelgeving.nl). De VNG modelverordeningen (zonder de toelichtingen) staan ook in Modellen Decentrale Regelgeving (<https://puc.overheid.nl/mdr/>). Met inhoudelijke vragen en vragen over deze modelverordening kunt u terecht bij het informatiecentrum van de VNG (070-373 8393 of e-mail: info@vng.nl).

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

Model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 (nieuw model, juli 2024)

Leeswijzer modelbepalingen

[...] of bijvoorbeeld **[tijdstip]** = door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel 1, begrip 'werkzaamheden van niet-ingrijpende aard'.

[(iets)] = een voorbeeld ter illustratie of uitleg voor gemeente, zie bijvoorbeeld artikel 4, eerste lid.

[iets] = facultatief, zie bijvoorbeeld artikel 5, tweede lid, onder g.

[iets OF iets] = door gemeente te kiezen, zie bijvoorbeeld artikel 7, eerste lid.

De raad van de gemeente **[naam gemeente]**;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van **[datum en nummer]**;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en artikel 5.4, vierde lid, van de Telecommunicatiewet;
gezien het advies van de **[naam commissie]**;
besluit
vast te stellen de Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels **[naam gemeente en eventueel jaartal]**:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- college: college van burgemeester en wethouders;
- openbaar elektronisch communicatienetwerk: openbaar elektronisch communicatienetwerk als bedoeld in artikel 1.1 van de Telecommunicatiewet;
- openbare gronden: gronden als bedoeld in artikel 1.1 van de Telecommunicatiewet;
- telecommunicatiekabels: één of meer kabels als bedoeld in artikel 1.1 van de Telecommunicatiewet, daaronder mede begrepen alle ondergrondse en bovengrondse ondersteunings- en beschermingswerken, ten dienste van een openbaar elektronisch communicatienetwerk;
- werkzaamheden van niet-ingrijpende aard:

a. werkzaamheden inzake de aanleg, instandhouding of opruiming van een netwerkaansluitpunt als bedoeld in artikel 1.1 van de Telecommunicatiewet met geringe impact op de bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid en de inrichting van de ondergrondse en bovengrondse infrastructuur;
[b. ...].

Artikel 2. Coördinatie van werkzaamheden

1. Het college is belast met de coördinatie van werkzaamheden in of op openbare gronden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van telecommunicatiekabels.
2. Het college betreft mede de inpassing in de openbare ruimte en andere werkzaamheden in of op openbare gronden bij zijn taak.
3. Het college bevordert het medegebruik van voorzieningen, waarbij in ieder geval de technische mogelijkheden in acht worden genomen.

Artikel 3. Nadere regels

Het college stelt in ieder geval nadere regels vast met betrekking tot:

- a. de eisen aan de uitvoering van werkzaamheden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van telecommunicatiekabels;
- b. ordening, planning en coördinatie van werkzaamheden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van telecommunicatiekabels;
- c. de omgang met telecommunicatiekabels in verontreinigde gronden, rond watergangen en stedelijk groen, en op verhardingen boven telecommunicatiekabels.

Hoofdstuk 2. Werkzaamheden inzake telecommunicatiekabels

Artikel 4. Termijnen

1. Het voornemen, bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, onder a, van de Telecommunicatiewet, wordt tenminste **[(niet meer dan acht)]** weken voor de voorgenomen aanvang van de werkzaamheden schriftelijk bij het college gemeld.
2. Als het werkzaamheden van niet-ingrijpende aard betreft, wordt, in afwijking van het eerste lid, het voornemen tenminste **[(bijvoorbeeld vijf)]** werkdagen voor de voorgenomen aanvang van de werkzaamheden schriftelijk bij het college gemeld.

3. Als het werkzaamheden van niet-ingrijpende aard betreft, beslist het college, in afwijking van artikel 5.4, het tweede lid, van de Telecommunicatiewet binnen [(bijvoorbeeld vijf)] werkdagen na de datum van ontvangst van de aanvraag.

Artikel 5. Gegevensverstrekking

1. Bij de melding van een voornemen als bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, onder a, van de Telecommunicatiewet, wordt een uitvoeringsplan gevoegd.

2. Het uitvoeringsplan omvat in ieder geval:

a. een omschrijving van de telecommunicatiekabels die worden aangelegd, in stand gehouden of opgeruimd, alsmede een omschrijving van de voorzieningen die worden mede gebruikt of voor medegebruik worden aangelegd;

b. een omschrijving van de werkzaamheden die worden uitgevoerd;

c. de contactgegevens van degene onder wiens verantwoordelijkheid de werkzaamheden worden verricht, alsmede de contactgegevens van degene die gedurende de uitvoering van de werkzaamheden de gehele dag bereikbaar zal zijn;

d. een opgave van het voorgenomen tijdvak waarbinnen de werkzaamheden zullen plaatsvinden en, indien van toepassing, een opgave van de fasering binnen dit tijdvak;

e. een aanduiding van de belanghebbenden die vooraf in kennis worden gesteld van de werkzaamheden en de wijze waarop zij in kennis worden gesteld;

f. een omschrijving van de maatregelen die om reden van openbare orde, veiligheid, het voorkomen of beperken van overlast, de bereikbaarheid van gronden of gebouwen, dan wel ondergrondse en bovengrondse ordening zijn voorgenomen;

[g.....].

3. Het uitvoeringsplan wordt voorzien van één of meerdere tekeningen waarop in ieder geval de aan te leggen, in stand te houden of te verwijderen telecommunicatiekabels en de daartoe te verrichten werkzaamheden staan aangeduid.

4. Voor een melding van werkzaamheden van niet-ingrijpende aard wordt, in afwijking van het eerste lid, gebruikgemaakt van een door het college vastgesteld formulier.

Artikel 6. Herstel openbare gronden na beëindiging werkzaamheden

Openbare gronden worden na beëindiging van de werkzaamheden in de oude staat teruggebracht, tenzij het college anders heeft besloten.

Artikel 7. Ernstige belemmeringen en storingen

1. Artikel 5.6 van de Telecommunicatiewet is niet van toepassing op de [in bijlage 1 **OF** door het college] aangewezen gebieden.

2. Degene die spoedeisende werkzaamheden als bedoeld in artikel 5.6, eerste lid, van de Telecommunicatiewet heeft uitgevoerd verstrekt binnen [(**bijvoorbeeld acht**)] weken na beëindiging van de werkzaamheden een uitvoeringsverslag aan het college.

3. Het uitvoeringsverslag omvat in ieder geval:

- a. een omschrijving van de telecommunicatiekabels die zijn aangelegd, in stand gehouden of opgeruimd;
- b. een omschrijving van de werkzaamheden die zijn uitgevoerd; en
- c. een aanduiding van de spoedeisende aard van de werkzaamheden.

Hoofdstuk 3. Toezicht

Artikel 8. Toezicht

Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze verordening bepaalde zijn belast de door het college aangewezen personen.

Hoofdstuk 4. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 9. Intrekken oude regeling en overgangsrecht

- 1. De [citeertitel oude verordening] wordt ingetrokken.
- 2. De [citeertitel oude verordening] blijft van toepassing ten aanzien van aanvragen die zijn ingediend voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 10. Inwerkingtreding en citeertitel

- 1. Deze verordening treedt in werking op [datum].
- 2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels [naam gemeente en eventueel jaartal].

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,

De griffier,

Toelichting

Algemeen

Inleiding

Deze verordening bevat regels met betrekking tot de uitvoering van werkzaamheden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van kabels ten dienste van een openbaar elektronisch telecommunicatienetwerk. Denk aan een netwerk dat geschikt is voor het aanbieden van internet, vaste of mobiele telefonie en televisie.

De verordening is gebaseerd op artikel 5.4 van de Telecommunicatiewet (hierna: Tw). In dat artikel is bepaald dat voor het uitvoeren van werkzaamheden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van telecommunicatiekabels de instemming van het college van burgemeester en wethouders (hierna: college) nodig is (artikel 5.4, eerste lid, Tw). Verder is geregeld dat de gemeenteraad met betrekking tot het verrichten van deze werkzaamheden bij verordening regels vaststelt (artikel 5.4, vierde lid, Tw). Doel van zowel de instemming als de verordening is dat het college de werkzaamheden kan coördineren en het medegebruik van voorzieningen kan bevorderen.

In het algemeen deel van deze toelichting wordt tegen die achtergrond nader ingegaan op hetgeen in de wet ten aanzien van de instemming geregeld is. Daarna komt het doel van de verordening nader aan de orde. In de artikelsgewijze toelichting worden tot slot de afzonderlijke bepalingen toegelicht.

Instemming werkzaamheden

Voor de uitvoering van werkzaamheden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van telecommunicatiekabels is van belang dat in de Telecommunicatiewet (hierna: Tw) staat dat de aanbieder van een openbaar elektronisch communicatienetwerk, die het voornemen heeft de

werkzaamheden uit te voeren, slechts overgaat tot het verrichten van deze werkzaamheden als het voornemen daartoe schriftelijk is gemeld aan het college. Het college moet op grond van de wet vervolgens met de werkzaamheden instemmen (artikel 5.4, eerste lid, Tw).

De wet bepaalt daarbij dat het college moet instemmen met de plaats, het tijdstip en de wijze van uitvoering van de werkzaamheden (artikel 5.4, eerste lid, onder b, Tw). Het college dient het instemmingsbesluit binnen acht weken, of na verdaging 16 weken, na de melding te nemen (artikel 5.4, tweede lid, Tw). In het instemmingsbesluit kan het college bijzondere voorschriften aan de instemming verbinden. Bijvoorbeeld om overlast te voorkomen of te beperken of in verband met de bereikbaarheid van gronden of gebouwen (artikel 5.4, tweede en derde lid, Tw).

Het instemmingsbesluit is overigens alleen publiekrechtelijk van aard en geeft dus geen privaatrechtelijke toestemming om de werkzaamheden uit te voeren. Daarvoor is nog de toestemming van de eigenaar van de openbare gronden nodig. Dat kan de gemeente zijn, maar ook bijvoorbeeld een provincie, instelling, bedrijf of privépersoon. De Autoriteit Consument en Markt kan een eventueel geschil over de privaatrechtelijke toestemming beslechten (artikel 12.2, eerste lid, van de Tw).

Doel verordening

Doel van de bepalingen in de Telecommunicatiewet en deze verordening is, zoals gezegd, dat het college de werkzaamheden kan coördineren en het medegebruik van zowel ondergrondse als bovengrondse voorzieningen kan bevorderen. Zowel het coördineren als het medegebruik van voorzieningen is ook expliciet als taak voor het college in de verordening benoemd. Daarbij wordt wel opgemerkt dat niet elke voorziening zich voor medegebruik leent. Wat onder mede te gebruiken voorzieningen moet worden verstaan kan afgeleid worden uit de volgende passage uit de memorie van toelichting bij wijziging van de Telecommunicatiewet (Kamerstukken II 2004/05, 29 834, nr.3, pp.60–61):

“Het gaat hierbij om medegebruik van de voorzieningen ter zake van de aanleg en instandhouding van telecommunicatiekabels; daaronder kunnen de bij de kabel behorende ondersteunings- en beschermingswerken worden

verstaan. Het medegebruik betreft niet de kabeldraad of glasvezel zelf. Onder bij de kabel behorende ondersteunings- en beschermingswerken worden in dit verband ondermeer verstaan de kabelgoten en telecommunicatiekabelsleuven. Ook vallen mantelbuizen ter bescherming van telecommunicatiekabels en de handholes, lasdozen en duikers onder de voor medegebruik in aanmerking komende voorzieningen”.

Voor wat betreft medegebruik van voorzieningen geldt in de eerste plaats dat degene die de voorziening ter beschikking stelt en degene die de kabel wil aanleggen tot overeenstemming moeten komen. De Autoriteit Consument en Markt kan daarbij verzocht worden om een eventueel geschil hierover te beslechten (op grond van artikel 12.2, eerste lid, Tw).

De gemeente is bevoegd te bevorderen dat voorzieningen mede gebruikt worden. Voor het onderzoeken van het medegebruik kan degene die voornemens is werkzaamheden uit te voeren gebruik maken van reeds aanwezige informatie bij de gemeente. Als het voornemen tot werkzaamheden voldoende uitgewerkt is – bekend is bijvoorbeeld langs welk tracé de telecommunicatiekabels zullen lopen – dan kan de gemeente naar degene die over de voorziening beschikt doorverwijzen of, als de gemeente zelf degene is die de voorziening ter beschikking kan stellen, daarover in gesprek gaan.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Definities

Definitie ‘openbare gronden’

Het begrip openbare gronden is hetzelfde als de begripsbepaling zoals deze in artikel 1.1 Tw opgenomen is. Door te spreken over “werkzaamheden in of op openbare gronden” behoort duidelijk te zijn, dat het hier gaat om zowel werkzaamheden onder het maaiveld alsook werkzaamheden boven het maaiveld.

Definitie ‘telecommunicatiekabels’

Voor de definitie van telecommunicatiekabels is in de eerste plaats aangesloten bij hetgeen in de Tw onder ‘kabels’ wordt verstaan. Het gaat dan om fysieke geleidingsdraden, maar ook om de bijbehorende

ondersteuningswerken, beschermingswerken en signaalinrichtingen die er in die definitie van 'kabels' in de Tw worden genoemd. Verder is kenbaar gemaakt dat er ook andere ondergrondse en bovengrondse ondersteunings- en beschermingswerken onder worden verstaan. Het gaat dan bijvoorbeeld om de ondersteunings- en beschermingswerken die genoemd zijn in artikel 5.15 Tw, maar ook bijvoorbeeld om kabelgoten, telecommunicatiekabelsleuven, mantelbuizen, kabelgoten, handholes en lasdozen en duikers. Tot slot is in de definitie kenbaar gemaakt dat het om kabels 'ten dienste' van een openbaar elektronisch communicatienetwerk gaat. Dit betekent dat de verordening ook van toepassing is als de aanbieder de werkzaamheden niet zelf uitvoert maar een derde dit voor zijn rekening neemt. Beslissend is of de voorzieningen uiteindelijk voor een openbaar elektronisch communicatienetwerk worden gebruikt.

Artikel 2. Coördinatie van werkzaamheden

Het college is onder andere verantwoordelijk voor de bereikbaarheid en de leefbaarheid van de openbare ruimte alsmede voor de veiligheid en duurzame inrichting daarvan. Dit betekent dat het college rekening moet houden met de belangen van al diegenen die van deze openbare ruimte, en dus ook de openbare gronden, gebruik maken. Om invulling te kunnen geven aan die verantwoordelijkheden is het college belast met de coördinatie van de binnen zijn grondgebied uit te voeren werkzaamheden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van telecommunicatiekabels. Degene die voornemens is om werkzaamheden uit te voeren moet een instemming van het college hebben. Deze instemming betreft het tijdstip, de plaats en de wijze van uitvoering van de werkzaamheden. Het college kan bij het instemmingsbesluit zo nodig in afwijking van het gemelde voornemen voorwaarden stellen aan het tijdstip en de werkwijze van de werkzaamheden. Door deze coördinatie kan de overlast van graafwerkzaamheden voor burgers en bedrijfsleven beperkt worden en kan de ordening van ondergrond en bovengrond en het goed inpassen van de voorzieningen in de openbare ruimte bevorderd worden. Verder moet het college ook het medegebruik van voorzieningen bevorderen. Dit rekening houdend met de technische mogelijkheden daarvoor.

Artikel 3. Nadere regels

Het college heeft op grond van de verordening de bevoegdheid om nadere regels vast te stellen. Bijvoorbeeld om invulling te geven aan zijn taak om werkzaamheden te coördineren en het medegebruik van voorzieningen te bevorderen, maar bijvoorbeeld ook om de overlast te beperken of stedelijk groen te beschermen.

Artikel 4. Termijnen

Dit artikel voorziet in termijnen voor het melden van het voornemen om werkzaamheden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van telecommunicatiekabels uit te voeren. Op grond van artikel 5.4, vijfde lid, Tw is daarbij een onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en werkzaamheden van niet-ingrijpende aard. In de definities is kenbaar gemaakt wanneer van niet-ingrijpende werkzaamheden sprake is. Dit is bijvoorbeeld het geval als het om de aanleg, instandhouding of opruiming van een netwerk-aansluitpunt gaat met geringe impact op de bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid en de inrichting van de ondergrondse en bovengrondse infrastructuur. Dat is een aansluitpunt voor een individuele eindgebruiker waarvan de aanleg, instandhouding of opruiming alleen gevolgen heeft voor die eindgebruiker of in ieder geval heel beperkte gevolgen heeft voor anderen.

Artikel 5. Gegevensverstrekking

In artikel 5.4, vierde lid, onder b, Tw staat dat de gemeenteraad in de verordening in elk geval regels moet opnemen die betrekking hebben op de gegevens die bij de melding moeten worden verstrekt. Dit artikel geeft daar invulling aan en werkt daarbij ook uit welke informatie het uitvoeringsplan moet bevatten.

Artikel 6. Herstel openbare gronden na beëindiging werkzaamheden

Voor het herstraten geldt dat de vraagstukken hieromtrent in eerste instantie een kwestie zijn tussen degene die de grond ter beschikking stelt en degene die de werkzaamheden wil uitvoeren. Bij overeenkomst worden in beginsel dan ook afspraken gemaakt over welke partij tot herstraten overgaat, tegen welke kosten en met welke kwaliteit (als onderdeel van de privaatrechtelijke toestemming).

De gemeente heeft vanuit haar verordenende bevoegdheid en vanuit de belangen die met deze verordening zijn gegeven, hier echter wel een belang bij. Dit belang houdt niet direct verband met de vraag wie herstraat en tegen welke kosten, maar met het kwaliteitsniveau van de openbare gronden na beëindiging van de werkzaamheden. Om die reden is dit artikel opgenomen. Deze bepaling biedt de gemeente ruimte om op te treden bij een slechte oplevering na de werkzaamheden.

Overigens volgt uit artikel 5.2 Tw dat de aanbieder verplicht is om telecommunicatiekabels, die gedurende tien jaar niet zijn gebruikt, op te ruimen als daarom wordt verzocht. Dit stelt de gemeente in staat de ruimte die de ongebruikte telecommunicatiekabels in beslag nemen voor andere doeleinden te gebruiken. Het verzoek volgt in beginsel de Uitvoeringsafspraken Verwijderen Ongebruikte Telecomkabels (UVOT), maar aanvullend daarop bestaat ook in die gevallen de verplichting om voor herstel te zorgen en is artikel 6 dus ook van toepassing.

Artikel 7. Ernstige belemmeringen en storingen

In dit artikel wordt aan de artikelen 5.4, vierde lid, onder f, en 5.6 Tw voldaan. In het geval van spoedeisende werkzaamheden in verband met ernstige belemmeringen en storingen aan een openbaar elektronisch netwerk kan worden volstaan met een melding aan de burgemeester of een door hem of haar aan te stellen ambtenaar. Ernstige belemmeringen of storingen in de communicatie zijn in de wet niet nader omschreven, maar in de memorie van toelichting is wel de situatie van een kabelbreuk als voorbeeld gegeven (Kamerstukken II 2004/05, 29 834, nr.3, p.55). Het gemeentebestuur zal moeten beoordelen of een ernstige belemmering of storing in de communicatie voor één individuele aansluiting voldoende reden is om als spoedeisend te worden aangemerkt. Het regime voor spoedeisende werkzaamheden geldt niet in de aangewezen gebieden.

Implementatiehandleiding model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024

Andere kabels en leidingen dan telecommunicatiekabels naar omgevingsplan

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden en gemeenten moeten bepaalde verordeningen in verband hiermee aanpassen. Om gemeenten daarin te ondersteunen, heeft de VNG handreikingen opgesteld. Een van die handreikingen heeft betrekking op de model Verordening werkzaamheden kabels en leidingen die in 2013 door de VNG tot stand is gebracht.

In de handreiking is kenbaar gemaakt dat de model Verordening werkzaamheden kabels en leidingen 2013 regels bevat die de fysieke leefomgeving wijzigen en dat die regels na 1 januari 2024 een plaats moeten krijgen in het omgevingsplan. Het gaat dan om de regels uit de model Verordening werkzaamheden kabels en leidingen 2013 die gaan over de melding of vergunning die verplicht is voor het aanleggen, in stand houden en opruimen van andere kabels en leidingen dan telecommunicatiekabels.

Gemeenten kunnen de overgangsperiode, die loopt tot 1 januari 2032, benutten om de regels over andere kabels en leidingen dan telecommunicatiekabels in het omgevingsplan op te nemen. Om gemeenten daarin te ondersteunen heeft de VNG algemene voorbeeldregels opgesteld in de vorm van staalkaarten. Die staalkaarten kunnen gemeenten gebruiken om hun omgevingsplan vorm te geven.

Verordening voor telecommunicatiekabels

De regels uit de model Verordening die betrekking hebben op telecommunicatiekabels kunnen op grond van artikel 1.4 van de Omgevingswet geen plaats krijgen in het omgevingsplan. Dit omdat de Telecommunicatiewet en de daarop gebaseerde model Verordening in een uitputtende regeling voorziet voor de belangen die de Telecommunicatiewet beoogd te beschermen. Zie hierover meer in de handreiking: <https://vng.nl/nieuws/handreiking-verordening-kabels-en-leidingen-en-omgevingsplan#:~:text=De%20Handreiking%20verordening%20werkzaamheden%20kabels,worden%20opgenomen%20in%20het%20omgevingsplan.>

Omdat telecommunicatiekabels buiten het omgevingsplan vallen, moeten gemeenten daarvoor een aparte verordening opstellen. Om gemeenten daarin te

faciliteren heeft de VNG een nieuwe model Verordening opgesteld. Deze handleiding licht daarbij toe hoe gemeenten deze model Verordening kunnen implementeren.

Daarbij wordt opgemerkt dat op 11 mei 2024 de Europese Gigabit Infrastructuur Verordening aangenomen is. Deze Europese verordening treedt medio november 2025 in werking en is gericht op het verlagen van de kosten en het versnellen van de implementatie van gigabitnetwerken. Deze Europese verordening heeft ook gevolgen voor de model Verordening inzake telecommunicatiekabels, maar de model Verordening zal pas in de loop van 2025 aan de hand van Europese verordening worden aangepast. Voor nu wordt volstaan met de wijzigingen die uit de Omgevingswet voortvloeien.

De model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 is dus ook een beleidsarme omzetting van de regels die in de huidige model Verordening werkzaamheden kabels en leidingen 2013 staan. Het enige wat anders is, is dat de nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 zich volledig richt op de melding die verplicht is voor het aanleggen, in stand houden en opruimen van telecommunicatiekabels in openbare gronden en de afweging die daarbij wordt gemaakt.

Doel model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024

De Telecommunicatiewet vormt de wettelijke basis voor de nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024. Op grond van de Telecommunicatiewet is het college van burgemeester en wethouders (hierna: het college) belast met de coördinatie van werkzaamheden in of op openbare gronden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van telecommunicatiekabels en het bevorderen van het medegebruik van voorzieningen.

Om het college in staat te stellen invulling te geven aan deze taak is in de eerste plaats in de Telecommunicatiewet bepaald dat voor het uitvoeren van werkzaamheden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van telecommunicatiekabels de instemming van het college nodig is.

Verder is geregeld dat de gemeenteraad met betrekking tot het verrichten van deze werkzaamheden bij verordening regels vaststelt. Ook die regels hebben als doel het college in staat te stellen de werkzaamheden te coördineren en het medegebruik van voorzieningen te bevorderen. Dit bijvoorbeeld door het college de bevoegdheid te geven nadere regels vast te stellen of te bepalen welke gegevens bij een verzoek om instemming aan het college moeten worden verstrekt.

Inhoud model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024

In de toelichting op de nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 is ingegaan op de wijze waarop hier in het model invulling aan is gegeven. Daarbij staat het algemeen deel van de toelichting in de eerste plaats stil bij het wettelijk kader rond de instemming die nodig is.

Verder wordt in het algemeen deel van de toelichting ook aandacht besteed aan het doel van de model Verordening en is uitgewerkt wat er onder telecommunicatiekabels en medegebruik wordt verstaan. Op dat punt wordt dan ook naar de toelichting op de nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 verwezen.

Inhoud implementatiehandleiding

Deze implementatiehandleiding staat alleen stil bij die onderdelen van de nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 die nog een keuze van gemeenten vragen. Dit betreft artikel 1, 3, 4, 5 en 7 van de nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024. Hieronder wordt daar nader op ingegaan.

Artikel 1: werkzaamheden van niet-ingrijpende aard

De Telecommunicatiewet schrijft voor dat de door de gemeenteraad vastgestelde verordening een onderscheid maakt tussen werkzaamheden van ingrijpende en werkzaamheden van niet-ingrijpende aard (artikel 5.4, vijfde lid, van de Telecommunicatiewet). Daarbij geldt dat voor ingrijpende werkzaamheden meer eisen en voorwaarden gelden dan voor niet-ingrijpende werkzaamheden.

Tegen die achtergrond is in artikel 1 van de nieuwe model Verordening een definitie van niet-ingrijpende werkzaamheden opgenomen. Van niet-ingrijpende werkzaamheden is volgens de Verordening in elk geval sprake als het om werkzaamheden inzake de aanleg, instandhouding of opruiming van een netwerkaansluitpunt als bedoeld in artikel 1.1 van de Telecommunicatiewet gaat met geringe impact op de bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid en de inrichting van de ondergrondse en bovengrondse infrastructuur. Het gaat dan dus om een aansluiting waarop een enkele eindgebruiker de toegang tot een elektronisch communicatienetwerk wordt geboden en de verdere gevolgen ook beperkt zijn.

De nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 biedt daarbij de mogelijkheid om de definitie aan te vullen en ook andere werkzaamheden als werkzaamheden van niet-ingrijpende aard aan te merken. Het is aan gemeenten om daar invulling aan te geven. Te denken valt aan werkzaamheden die zien op een beperkt aantal eindgebruikers of een beperkt aantal meters kabel die eveneens een

gering impact op de bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid en de inrichting van de ondergrondse en bovengrondse infrastructuur hebben.

Artikel 3 Nadere regels

De nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 biedt het college de ruimte om ten aanzien van de uitvoering van werkzaamheden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van telecommunicatiekabels nadere regels te stellen. Voor die nadere regels is van belang dat er sinds 2013 in zowel gemeentelijke verordeningen ondergrondse infrastructuur (AVOI of AVKL) als gemeentelijke handboeken relevante regels zijn opgenomen die ook van toepassing zijn op telecommunicatiekabels. Die regels kunnen onder andere een plaats krijgen in de nadere regels die het college op basis van de nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 kan vaststellen.

Artikel 4 Termijnen

Artikel 4 van de nieuwe model Verordening voorziet in termijnen voor het melden van het voornemen om werkzaamheden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van telecommunicatiekabels uit te voeren. Het is daarbij aan gemeenten om de duur van die termijnen te bepalen. Op grond van artikel 5.4, vijfde lid, van de Telecommunicatiewet moeten gemeenten daarbij echter wel een onderscheid maken tussen reguliere en niet-ingrijpende werkzaamheden.

In de nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 is voorgesteld om voor te schrijven dat voor het melden van reguliere werkzaamheden een termijn van acht weken geldt. Dit is de langst mogelijke termijn op grond van de wet. Een termijn van méér dan acht weken is niet toegestaan. Bij het melden van niet-ingrijpende werkzaamheden is het voorstel om met een termijn van vijf werkdagen te volstaan. Het is echter aan de gemeente om hierin een keuze te maken. Voor deze termijn staat er in de wet geen minimum of maximum.

In het verlengde daarvan is het voorstel om in de nieuwe model Verordening te bepalen dat het college binnen vijf werkdagen op een melding inzake niet-ingrijpende werkzaamheden moet reageren. Voor het instemmingsbesluit inzake reguliere werkzaamheden geldt op grond van artikel 5.4, tweede lid, van de Telecommunicatiewet een termijn van acht weken (of na verdaging 16 weken).

Artikel 5. Gegevensverstrekking

In artikel 5.4, vierde lid, onder b, van de Telecommunicatie staat dat de gemeenteraad in de verordening in elk geval regels moet opnemen die betrekking hebben op de gegevens die bij de melding moeten worden verstrekt. Artikel 5 van de nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 geeft

daar invulling aan en werkt ook uit welke informatie het uitvoeringsplan moet bevatten dat de Telecommunicatiewet verplicht stelt. Het is aan de gemeente om te bepalen of de bepaling in de nieuwe model Verordening voldoende is of dat bij een melding nog aanvullende gegevens moeten worden verstrekt.

Artikel 7. Ernstige belemmeringen en storingen

Als vanwege ernstige belemmeringen of storingen in het functioneren van het communicatienetwerk met spoed werkzaamheden aan telecommunicatiekabels nodig zijn, dan kan de aanbieder volstaan met een melding aan de burgemeester conform artikel 5.6, eerste lid, van de Telecommunicatiewet. De burgemeester beslist dan onverwijld of er aanleiding is de werkzaamheden niet te laten plaatsvinden. De melding kan ook plaatsvinden bij een ambtenaar die daar door de burgemeester toe is aangewezen. Indien de melding heeft plaatsgevonden bij deze ambtenaar, dan stelt deze de burgemeester daarvan zo spoedig mogelijk in kennis. De spoedprocedure is alleen aan de orde bij vrees voor het ontstaan van gevaar (zie artikel 5.6, derde en vierde lid).

Op grond van artikel 5.6, vijfde lid, van de Telecommunicatie kan de gemeenteraad in verband met de veiligheid in de verordening bepalen dat deze spoedprocedure niet op alle delen van de gemeente van toepassing is. Artikel 7 van de nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 biedt daar ruimte voor. Het is daarbij aan gemeenten om te bepalen of het nodig is om een uitzondering op de spoedprocedure te maken en zo ja, voor welke delen van de gemeente dit geldt.

Tegen die achtergrond is in artikel 7 van de nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 geregeld dat de gemeenteraad in een bijlage bij de verordening die delen van de gemeente opneemt waarvoor de spoedprocedure niet geldt. Een andere optie is dat de gemeenteraad het college de bevoegdheid geeft om die delen van de gemeente aan te wijzen. In beide gevallen geldt dat onderbouwd moet worden waarom die spoedprocedure in de aangewezen gebieden niet geldt en er dus aanleiding is om van de verordening en wet af te wijken.

Omdat het voor een gemeente wel van belang is om te weten welke werkzaamheden precies binnen de spoedprocedure zijn uitgevoerd, is tot slot in artikel 7, tweede lid, van de nieuwe model Verordening werkzaamheden telecommunicatiekabels 2024 geregeld dat er na de beëindiging van de werkzaamheden een uitvoeringsverslag aan het college moet worden verstrekt. Het is aan gemeenten om te bepalen welke termijn daarvoor geldt. Voorgesteld is om voor het indienen van het uitvoeringsverslag eveneens een termijn van acht weken te hanteren.